

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Deres ref
12/6969

Vår ref
2012/11994-MOR

Dato
21.01.2013

Høring - NOU 2012: 15 Politikk for likestilling

Vi viser til brev datert 12.10.12 hvor NOU 2012:15, *Politikk for likestilling* sendes til høring.

Utredningen ble sendt universitetets fakulteter, Universitetsmuseet, universitetsbiblioteket, Likestillingskomiteen og Studentparlamentet for eventuelle kommentarer.

Vi viser til vedlagte høringsuttalelser fra Likestillingskomiteen og fra Studentparlamentet.

Universitetet viser til kommentarene som gis av Likestillingskomiteen og Studentparlamentet med ulike synspunkter på forslagene om kjønnspoeng og likestillingsstipend som virkemidler for å få mer kjønnsbalansert rekruttering innenfor alle fagområder.

Universitetet vil understreke betydningen av satsing på kunnskapsutvikling. Universitetet i Bergen har en handlingsplan for likestilling som bruker et utvidet begrep om likestilling, vi vil derfor gjerne også understreke Likestillingskomiteens etterlysning av konkrete tiltak for minoritetskvinner som søker høyere utdanning.

Vennlig hilsen

Sigmund Grønmo
rektor

Kari Tove Elvbakken
universitetsdirektør

Vedlegg:

Høringsuttalelse fra Likestillingskomiteen, datert 8.01.13

Høringsuttalelse fra Studentparlamentet, datert 11.12.13

Kopi m/vedlegg:

Kunnskapsdepartementet

Universitetsdirektørens kontor

Referanse

2012/11994-ANSK

Dato

08.01.2013

NOU2012:15 Politikk for likestilling - høringsuttalelse fra Likestillingskomiteen

Likestillingskomiteen ved Universitetet i Bergen viser til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets brev om NOU 2012: 15 Politikk for likestilling.

Likestillingskomiteen ønsker å berømme komiteen for det svært grundige arbeidet som har vært utført, og støtter i hovedsak komiteens forslag. Likestillingskomiteen har valgt å kommentere noen av forslagene:

1. Likestillingsstipend og kjønnsponng

UiB har i sin handlingsplan for likestilling påpekt nødvendigheten av å arbeide for en mer kjønnsbalansert rekruttering innen alle fagområder. Det er særlig profesjonsstudiene som etterlyser flere mannlige studenter, mens kvinner er i mindretall ved en del realfagsstudier, men også i enkelte fag innen humaniora og samfunnsvitenskap. Årsakene til skjevrekutteringen er svært sammensatte, og det er vanskelig å finne tiltak som vil kunne endre dette i overskuelig fremtid.

Forslagene om likestillingsstipend og kjønnsponng er eksempler på mulige tiltak innenfor det som kan kalles positiv særbehandling, og som Likestillingskomiteen i hovedsak støtter. Samtidig vil vi påpeke at effekten av dem vil være ulik. Mens likestillingsstipend vil fungere som et insentiv for å velge en bestemt studieretning, vil kjønnsponng gjøre det lettere for noen å komme inn, på bekostning av andre søkere fra det overrepresenterte kjønn på studieretningen. I Sverige valgte man for ikke lenge siden å gå bort fra en lignende ordning, fordi den diskriminerte høyt kvalifiserte kvinner og hindret dem i å komme inn på de studiene de ønsket. Formuleringen om en mer målrettet bruk av slike ordninger gjør imidlertid at Likestillingskomiteen stiller seg bak forslaget.

2. Landsdekkende programsatsing for frie utdanningsvalg

Likestillingskomiteen ser en styrking av likestillingsperspektivet i forhold til barnehagene, grunnopplæring og rådgivning i skolen som andre viktige tiltak for å påvirke utdannings- og yrkesvalg hos jenter og gutter og på den måten bidra til å minke kjønnssegregeringen i de

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Personal- og organisasjonsavdelingen
Telefon 55582100
Telefaks 55589648
post@uib.no

Postadresse
Postboks 7800
5020 Bergen

Besøksadresse
Christiesgt. 18
Bergen

Saksbehandler
Anne Marit Skarsbø
55582142

videre utdanningsløpene. Mentorordninger i den videregående opplæringen innen kjønnssegregerte fag kan også ha en positiv virkning i så måte.

3. Kunnskapsutvikling

Både innenfor de feltene som er nevnt over, samt en rekke av de øvrige temaene som omfattes av denne utredningen, er kunnskapsutvikling svært viktig. Forskningen må styrkes, og Likestillingskomiteen vil særlig understreke betydningen av at det blir etablert et kompetansemiljø som kan støtte opp om gjennomføring av de anbefalingene komiteen kommer med.

Kompetansemiljøene Kilden og Komité for kjønnsbalanse i forskning spiller svært viktige roller i kunnskapsformidling og likestillingsarbeid innen høyere utdanning og forskning, og bør videreføres.

Omfangsundersøkelser som angår ulike former for sårbarhet, særlig aspekter ved diskriminering, trakassering og vold, bør gjennomføres. I forskningen er det viktig å bruke indikatorer som får frem forskjeller mellom kjønn, men det er også viktig, som det pekes på i utredningen, å få frem at det er variasjoner innenfor gruppene kvinner og menn i forhold til både klasse, livsløp og etnisitet.

4. Avsluttende kommentarer

Likestillingskomiteen ved UiB etterlyser noen konkrete tiltak for minoritetskvinner som ønsker å ta høyere utdanning. Dette er et tema som ligger nettopp i veikrysset kjønn, klasse og etnisitet. Utover det mener Likestillingskomiteen at NOU2012:15, sammen med den forrige utredningen *Struktur for likestilling*, danner et svært godt grunnlag for en ny og helhetlig kunnskapsbasert likestillingspolitikk.

For Likestillingskomiteen ved UiB

Inga Berre
Leder
(sign.)

Vennlig hilsen

(Sett inn ledernavn)

(Sett inn tittel)

Anne Marit Skarsbø
rådgiver

STUDENTPARLAMENTET
UNIVERSITETET I BERGEN

Bergen 11. desember 2012

Til

Universitetsdirektørens kontor ved Tore Tungodden og Kari Tove Elvebakken

HØRING – NOU 2012: 15 POLITIKK FOR LIKESTILLING

Vi viser til brev fra dere til oss av 31.10.2012 med referanse 2012/11994-MOR. Vi takker for anledningen til å gi våre innspill i forbindelse med denne høringen. Da NOUen er svært omfattende har vi valgt kun å kommentere punktet om valgfrihet, og da avgrenset til det som gjelder for høyere utdanning.

Studentparlamentet stiller seg svært positive til at Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet har utviklet et så grundig og omfattende dokument om et viktig tema. Vi er særlig positive til at spørsmål som omhandler høyere utdanning er diskutert, men ønsker også å berømme utvalget for å fremme viktigheten av fokus på likestilling gjennom hele læringsløpet.

Kjønnspoeng og likestillingsstipend:

Utvalget foreslår at det etableres en ordning med likestillingsstipend på ca. 30 prosent av Lånekassens studiestøtte for det underrepresenterte kjønn og for elever med innvandrerbakgrunn der kjønnsbalansen på studieretninger i videregående opplæring og høyere utdanning der kjønnsbalansen er svært kjønnskjev, eller der kvinner eller menn med innvandrerbakgrunn er sterkt underrepresentert. Utvalget foreslår også en mer systematisk og målrettet bruk av ordningen med kjønnspoeng.

Studentparlamentet mener at kjønnsbalanse i academia er et viktig og veldig aktuelt tema. Reell likestilling er nødvendig for å sikre at de beste hodene får den rette utdannelsen. Parlamentet mener derfor at det er viktig å sette fokus på arbeid mot usaklig forskjellsbehandling ved ansettelser og opptak til studier. Vi er positive til at det gjøres tiltak for å sikre likestilling i disse prosessene, men ønsker å påpeke at effekten bør være bevist god før disse settes i verk. Tiltakene som utvalget foreslår vil ha direkte betydning for enkeltmenneskers valgmuligheter, og bør derfor være godt begrunnet og bevist effektive før de tas i bruk.

Når det gjelder kjønnspoeng er det i dag svært varierende hvor godt dette fungerer. Formålet er godt, men dersom effekten ikke kan bevises å være god, kan kjønnspoeng vanskelig forsvares. Parlamentet ber derfor utvalget om også å se på andre alternativer for å trekke personer av det underrepresenterte kjønn eller sosiokulturelle gruppe mot studiene dette gjelder. Vi tror at tiltak som varierte opptaksformer, mentorordning for alle studenter og endringer i ansettelsesvilkårene for stillinger i academia vil kunne ha samme effekt, uten å innebære positiv diskriminering.

Lik rett til utdanning

Studentparlamentet synes det er positivt at utvalget har sett på problematikk rundt sosiokulturelt underrepresenterte grupper og klasseforskjeller i høyere utdanning. Dette er en reell problematikk, som vi tydelig ser. Studentparlamentet ber derfor utvalget om å se på muligheten for målrettede strategier for å rekruttere studenter og ansatte med ulik sosiokulturell bakgrunn til utdanningsinstitusjonene.

I tillegg til dette er det viktig at studentene sikres reell lik rett til utdanning. Dette innebærer at heltidsstudenten bør bli noe mer enn en fjern målsetting. Det må være mulig for alle studenter å velge å studere på fulltid, også de som ikke får støtte hjemmefra eller har mulighet til å jobbe ved siden av studier, for eksempel på grunn av sykdom, forpliktelser til familien eller tunge verv. Studenter i dag er fattigere enn noen gang. 40% er avhengig av hjelp hjemmefra for å klare å dekke basisbehov som husleie og mat. For å sikre lik rett til utdanning, og at alle, uavhengig av sosiokulturell bakgrunn, skal ha mulighet til å studere, må studiestøtten økes vesentlig. Studiestøtte på 1,5 G vil bedre kvaliteten på utdanningen og sikre studenter mulighet til å studere på fulltid, velge tverrfaglig eller til å ha tunge, frivillige verv under studiene, uavhengig av støtte fra foreldre eller oppsparte midler.

En hjørnestein i velferdsstaten er at utdanning skal være tilgjengelig for alle. I dag er prinsippet satt under press, og flere politiske partier har tatt til orde for innføring av skolepenger for internasjonale studenter. Ved å opprettholde gratis utdanning for alle i Norge, sikrer vi rekrutteringen av dyktige akademikere uavhengig av hvor de er født. Studentparlamentet mener derfor at gratisprinsippet er en viktig likestillingspolitisk grunnstein, som ikke bør rokkes ved.

Det å ha barn bør ikke være et hinder for å studere. Studentparlamentet ber derfor utvalget se nærmere på hvilke tiltak som kan gjøres for studenter med barn. Hver femte student har i dag foreldreansvar. Dette er en særlig sårbar gruppe, som ikke har de samme mulighetene til å ta deltidsjobb eller jobbe i feriene som andre studenter. Parlamentet mener derfor at studenter med barn bør ha rett til 12 måneder studiestøtte, for å sikre lik rett til utdanning.

Med vennlig hilsen
for Studentparlamentet ved Universitetet i Bergen
Anita Tøien Johansen
Leder, fakultets- og likestillingsansvarlig

Kopi: Studieadministrativ avdeling